

O I S

O V I N Y

Nepostradatelný informační a inspirační zdroj pracovníků býv. OIS

Pravicový, liberální chem.inž. občasník. Založeno r. 1996

Slovo úvodem

Není co dodat, podzim s plískanicemi je tady a jaro v nedohlednu. I to poslední vzepětí barev je jen dočasné. To ale není důvod k rezignaci. Užívejte si každý den, jako by měl být dnem posledním.

Motto

Muž má svou vůli, ale žena svou metodu

Z citátů, reklam, inzerátů a...

„Věř v Boha, ale auto si zamykej“.

"Pokud vám připadá krize středního věku nesnesitelná, vzpomeňte si, že vás čeká ještě stáří".

„Nikdy nesoupeř s blbcem! Stáhne Tě na svoji úroveň a tam tě převálcuje svými zkušenostmi ...“.

„Problémem socialismu je socialismus, problémem kapitalizmu kapitalisté“.

Willi Schlamm

Víte, že?

- Celkové množství zlata v světovém oběhu v r. 2005 bylo asi 200 tis. tun. To je překvapivě "jen" krychle o velikosti hrany 22 m. Ročně vytěžené zlato představuje méně, než 1% stávajícího množství.
- Proč příroda nepoužívá živá kola? Jednak kolo vyžaduje poměrně rovné povrchy a jednak kolo musí být od organismu odděleno, aby se mohlo volně točit. A to představuje problém s vyživováním takového kola.
- Víte, co je to Milankovičův cyklus? Velmi zajímavá korelace mezi cyklickými nepravidelnostmi v o oběhu Země a klimatickými změnami. Viz populární popis zde: <http://www.vesmir.cz/clanek/milankovicovy-cykly>
- Nejvíce roditelých mluvčích mluví čínsky pak jazykem hindí. Třetí je španělština a angličtina je až čtvrtá. Je prvním oficiálním jazykem ve 35 státech (hovoří se jí ale ve 115 státech světa). Pátým jazykem je arabština. NA ostrově Nová Guinea (7,5 mil. obyvatel) se však hovoří více, než 600 vzájemně dost jazyky. Amazonský jazyk *pirahá* má jen 13 hlásek a odlišnou výslovnost mužů a žen. Kromě *esperanta* existují další umělé mezinárodní jazyky: *interlingua*, *ida*, *occidental* nebo *slovio*.
- Výzkumy pozůstatků obětí pandemie Černé smrti ve 14. století potvrdili, že za ní stojí bakterie moru *Yersinia pestis*.

Od puebel po Los Alamos

Hlavní město Nového Mexika Santa Fe (2100 m) se nám líbilo svým modernizovaným pojetím staré

pueblové architektury vycházející z šedohnědých hlíněných zdí a spíše rovných střech. Kromě

obligátního kapitolu, to byly i uličky galerií a uměleckých obchodů, muzea, pěší zóna, několik katolických kostelíků a údajně nejstarší dům snad v celých USA, někde z r. 16xx. Také vidíme u jedné galerie sochu snad indiánské ženy na kříži. Nebo to byl přece jen umělecky ztvárněný Kristus? Jen zaparkovat camper v takovém městě nebylo jednoduché a nakonec to spravilo \$4 za hodinu na public parking. Stihli jsme to a na výjezdu z města vidíme velký bleší trh (flea market). Po krásné silnici jedeme na severozápad do města duchů a atomových vědců – Los Alamos. Zajímavé je i tím, že zde několik týdnů před naším příjezdem zuřil velký lesní požár, který se přiblížil i k známým atomovým laboratořím. Město se nachází ve výšce 2195 m a dorážíme k němu právě v poledne. Míjíme malé letiště a Oppenheimerovu ulici a konečně přijíždíme k rozsáhlému komplexu atomových laboratoří ale nedaří se nám u nich zaparkovat. O kousek dál už vidíme černé stopy ohořelých kmenů z nedávného požáru. Pavel se zertovně fotí na kraji spáleniště s cigaretou v ústech (pochopitelně nezapálenou), ale i tak u nás záhy zastavuje auto, aby nás nějaký činovník upozornil, že na silnici sice parkovat můžeme, ale vstup do lesa je zakázán. Vidíme, že požár téměř obklíčil místní skladiště výbušnin a pomalu uhýbáme na nedaleký *Bandalier National Park*. Je to staré sídliště indiánů, kteří žili v četných přírodních jeskyních jakoby vyžraných ve skalách, které si přizpůsobili. K některým vedou žebříky. Zaparkováni ve stínu lesa u nedalekého potoka obědváme šunku a bramborovou kaši. Kolem nás je náhle živo. Nejdříve přilétávají krásní žlutí motýli, pak ptáci s kovově modrým peřím a další s hnědou náprsenkou. Nakonec přichází mohutný veverčák a všem dává najevo, že pánem je tu on. Kousky salátu si bere Vlastě přímo z ruky svojí pacičkou. Nakonec se cpe i kaší. Objevili jsme pumpu s tlakovou vodou a tak se pokoušíme jí čerpat vodu do naší nádrže. Nemá ale závit a tak musíme hadici jen přidržovat a část vody vytéká kolem, což budí pozornost kolemjdoucích amerických důchodců a tak ztrácíme nervy a raději odjíždíme. Za pár hodin, v 15:10 se obloha zatáhla a začíná bouřka s

lijákem. Zajímavé na tom je, že je to náš první americký déšť a to na obou výpravách! Půda málo saje a tak za chvíli všude tečou potoky vody a tvoří se louže. My hledáme na vedlejší silnici malý známý kostelík *Santuario de Chimayo* (z r. 1816), který má léčivou moc podobně jako francouzské Lourdy. Ke kostelu přiléhá místnost s dopisy a fotografiemi uzdravených a poutníci zde nechávají zapálené svíčky a dopisy se svými prosbami a přáními. I Vlasta se k nim připojuje. V převážně dřevěném kostelíku je příjemné a uklidňující posezení. Večeříme v nedalekém Taosu a zbytek večera trávíme v obchodních domech. Ve WalMartu si Vlasta kupuje hodinky za \$10 a u Smith's doplňujeme potraviny. Nocleh se snažíme najít poblíž blízkého Puebla, ale je tam kasino a nevypadá to moc bezpečně. Ve vlastním Pueblu ale doplníme vodu do nádrže i když nás Indiáni taktně vykazují. Prohlídku Puebla se slavným kostelíkem tedy necháváme na ráno a odjíždíme nocovat na parkoviště před Smith's. Idylka netrvá dlouho, přijíždějí místní magoři ve svých autech a

navzájem se předvádějí. Třeba tak, že zabrzdí přední kola a pak přidají plyn až se zadní kola na místě na asfaltu protáčí, a kouří se z nich. Policista je vykazuje pryč, ale pomůže to jen na chvíli. Konečně se i magoři unaví a jedou spát.

Další den míjíme vysoké hory *Little Bear Peak* 4278 m a *Blanca Peak* 4372 m. Kolem druhé hodiny odpolední přijíždíme do *Great Sand Dunes National Monument*. Jde o přírodní útvar vzniklý specifickým působením stálých větrů přinášející částice z prerie a následných hor. Jeho rozsah je 100 km², obsahuje 3,8 mld m³ písku a výška dun dosahuje až 213 m. Je to tedy jakási místní Sahara. Vedro by odpovídalo, když se vydáváme z visitor centra na mlýnový trail pouštním porostem směrem k dunám. Po chvíli asi 40 m před sebou na chvíli spatříme svého prvního kojota. Pak narážíme na rest area plné aut a lidí a vidíme, že jsme sem pohodlně mohli dojet autem. Zouváme se a chvíli se slastně procházíme v široké mělké říčce s písčítým dnem a příjemně teplou vodou. Ze zbývajících 800 m k dunám volíme jen takovou vzdálenost, aby nám umožnila pořídít optimální fotografie. Několik nadšenců se sice šplhá i na samotné duny, ale na to je

příliš horko a žhavý písek pálí i přes pantofle. Raději obědváme na odpočívadle v křovinách kolem říčky. Během další cesty směrem na Hooper míjíme pozemky a ohrady *Zapato* ranche se značkou *Watch for bison*. Ale ať se díváme sebepečlivěji bizoni nikde. To už se ale v 16 hodin strhla pravá písečná bouře a velká oblaka písku se stěhují napříč údolím. Na asfaltové silnici před námi se vytváří i fata morgana mokré silnice, která však před námi neustále utíká. Kolem páté jsme se vyšplhali na *Poncha Pass* (2700 m), kde je cedule se značkou rozvodí (watershed) mezi Rio Grande a Arkansas River. V nedalekém *Poncha Springs* si prohlížíme u silnice podivný hřbitov s cca šedesáti náhrobků. Zvláštní je na něm to, že všechna úmrtí spadají do let 1994 až 2000. Data narození indikují, že jde o osoby stáří 5-15 let. Např. Daisy Wakeman 1985-2000. Umírají zde snad hromadně děti na záhadnou chorobu? Nikde nikdo, koho bychom se zeptali. Pak nás napadne, že by to mohl být hřbitov zvířecích miláčků. V Americe je přece všechno možné. Snad to tak i bylo.

Z cestovního deníku „Amerika tentokrát nejen v pantoflích“.

Společensky vyloučená témata

Je nám neustále připomínáno, že žijeme ve společnosti s plnou svobodou slova a to i po projevu. Je tomu však opravdu tak? Obávám se, že nezaškodí občas připomenout potřebu obrany před terorem „politické korektnosti“. Ten nespočívá jen v tom, že se některá témata předem vyloučí (není „slušné“ o nich mluvit), ale že tento přístup vyvolává automatický strach z diskuze a snahu nevyloučit se z uznávaného proudu – a to přece není o svobodné společnosti.

Uvedu pár témat, kterými se snadno vyloučíte z "hlavního proudu":

- intelektuální rozdíly mezi rasami nebo jejich kolektivní charakteristiky
- multikulturalismus a možnost se bránit přistěhovalcům
- zpochybňování rozsahu holocaustu
- hlavní problém světa způsobený narůstajícím přelidněním a nepřípustností usilovat o politickou dohodu k její regulaci (na rozdíl od přírody)
- nesmyslnost humberku kolem lidského vlivu na globální oteplování
- otázky rovnosti či nerovnosti mezi pohlavími
- kolik vydává společnost za fyzicky a duševně postižené
- poukazy na diktát medií

Každý jedinec je nadán jinými fyzickými a duševními schopnostmi a bylo by divné, kdyby průměrné hodnoty za jednotlivé rasy byly shodné. To, že černoši vynikají v běhu se říkat může, ale to, že mají méně vysokoškolských profesorů už ne? Mně nevadí, že průměrné IQ Asiatů je vyšší, než u bělochů. Konec konců mezi jedinci je větší variabilita, než mezi průměry ras.

V multi-kultuře může žít "rovný s rovným" neboli liberál zelený třeba s liberálem fialovým, ale už velmi obtížně ti kteří mají rozdílné životní hodnoty a míru tolerance. Dnešní multikulturalismus je vlastně pomalá genetická sebevražda. Nově přijímané dravější etnikum má zpravidla vyšší porodnost a tak v průběhu mnoha dekád změni výrazně strukturu původní společnosti. A samozřejmě i její názory. To se stalo v Kosovu a plíživě se to děje v západní Evropě. Scestná demografická úvaha - vymíráme, tak nás pomohou uživit přistěhovalci - se může obrátit v noční můru. Co bude přirozenou reakcí na všeobjímající upadající multikulturalismus? Volání po pořádku silné ruky a tendence k nacionalismu. Dočkáme se snad i nového Hitlera o spirálu vývoje výše? Budou naši potomci těmi, kdo uslyší na hesla typu "Evropu Evropanům"?

Zpochybňování holocaustu by se měl pisatel znemožnit morálně, ale neměl by být pronásledován trestním zákonem. Je to ponižující vůči obětem, že je musí chránit zákon a ne zdravý rozum.

Media i politici lkají nad narůstajícím množstvím odpadů, které hřdí naši planetu a opakovanými hladomory v zemích třetího světa, ale nikoho ani nenapadne nastolit téma, kam až může přelidnění planety jít a zda začít jednat o nějakých kvótách, podobným těm na oxid uhličitý. Neúčinná potravinová pomoc chudým zemím s nejvyšší porodností situaci jen konzervuje, aniž by vytvářela východisko. Staré přírodní mechanismy by situaci korigovaly, ale importovaný humanismus a zdravotní péče evoluci eliminují. Jsou dnes obyvatelé Afriky šťastnější, než před sto lety? Odváží se někdo diskutovat o základním lidském právu množit se? Nebo dokonce množit se za své.

O údajném podílu člověka na globálním oteplování už toho bylo napsáno dost a v poslední době sílí i tábor kritiků. Obávám se však, že vládnoucí elity, zejména ty evropské, nebudou chtít přiznat, že naletěly šikovným lobbistům a utratily spousty veřejných peněz a tak se tohoto tématu jen tak nezbavíme. Možná až malou dobou ledovou.

Otázky gendrové rovnosti a harašení k nám už pomalu přicházejí ze západu podobně jako každoroční chřipka. Švédské feministky si vymohly kastraci lva ve znaku Severské bojové skupiny. Bylo jim vyhověno a přes námitky heraldiků byl lev v roce 2007 zbaven své ozdoby. Ještěže naše ženy si zachovávají zdravý rozum a v našich návodech není slovo uživatel nahrazeno "uživatel nebo uživatelka". Nicméně v pracovním inzerátu už nezkoušejte požadovat, že hledáte na dané místo jen muže či jen ženu.

Jistě byste našli další sporná témata jako náklady na tu či onu míru solidarity s menšinami, otázky pozitivní diskriminace. Žijeme v paradoxním období, kdy z obavy o narušení liberální korektnosti nabývají menšiny vrchu nad většinou. Kontroverzní otázkou obvykle není "zda-li vůbec", ale při omezených zdrojích "kolik" nebo "dát na to nebo spíš na ono". Sisyfovský boj s narůstající mocí medií se teprve rozbíhá. Uvědomuji si, že se vždy najdou nějakí hulváti, kteří uvedená témata zneužijí k útokům a překrucování. Ale ti to přece běžně dělají se všemi tématy. Proto by to neměl být důvod neotvírat všechna témata seriózní diskusí, nezakrývat nezmary a zamýšlet se nad možnými východisky. Teprve pak

budu mít pocit, že žiju ve skutečně svobodné společnosti.

Pět perel moudrosti z netu

1. Za peníze si štěstí nekoupíš, ale je lepší brečet v limuzíně než v autobusu.
2. Nepříteli odpusť, ale nezapomeň jméno toho syčáka
3. Pomoz někomu, když má problém... a on si vzpomene, až bude mít další.
4. Spousta lidí je naživu jen proto, že je nelegální je zabít.
5. Chlast problémy neřeší, ale mléko taky ne.

Vývoj atmosféry Země

Prvotní atmosféra neobsahovala kyslík a tím pádem ani ozón, obsahovala až 80% CO₂.

Čas	Obsah CO ₂ (%)	Poznámka
počátek	80	Stáří Země 4,5 mld let
Před 3,5 mld let	20	První bakterie
Před 2,7 mld let	15	První fotosyntéza
Před 2 mld let	8	Začíná narůstat obsah kyslíku
Před 600 mil. let	< 1%	První organizmy dýchají kyslík

Náš genom

Kdo by si představoval náš genom, naši genetickou informaci, jako přesný narysovaný plán, podle kterého se organizmus vytvoří a funguje, byl by překvapen. Naše geny, které jsou oním předpisem tvoří jen menší část genomu. Tvoří ho **exony**, ze kterých se vytvářejí bílkoviny našeho těla, dále **introny**, trochu záhadné části, které se při syntéze bílkovin vynechávají, ale přesto hrají roli v stabilitě a evoluci genomu a pak **transpozony** (u lidí až 45% genomu). Transpozony mají parazitární charakter a také se snad do genomu kdysi jako parazité dostali. Některé se podobají retrovirům. V genomu cestují, množí se, ale i genom je umí neutralizovat např. metylací bází. Proběhla jakási domestikace transpozónů, od většiců po funkční součást genomu. Transpozony totiž zvyšují evoluční potenciál genomu, na příklad tím, že se připeletou k nějakému genu a pomohou ho modifikovat. Svými přeskoky gen rozkolísají a tím napomáhají evoluční změně. Transpozony ovlivňují i regulaci genů, protože ne všechny geny bývají aktivní stále. V molekulární biologii narazíte i na tak kuriózní termíny jako promiskuitní DNA. O co jde? V buňce mohou být až tři nezávislé genetické informace. Ta základní v jádře, další v mitochondriích a v případě rostlin i v chloroplastech. Možná jste už slyšeli, že tu mitochondriální DNA dědíme jen od svých matek. Celé mitochondrie patrně kdysi pronikly do buňky jako parazité, ale buňka si je ochočila a dnes ji zajišťují energetickou základnu. A zjistilo se, že dochází k přenosu informace i mezi těmito třemi genetickými oblastmi a DNA původem z mitochondrií, která se octne v jádře je právě ona promiskuitní DNA.

Ukazuje se tedy, že náš genom má daleko ke konstrukčnímu pauzáku, ale je spíše sám o sobě takovým malým ekosystémem ve kterém to vše a hemží se. A v tom je právě bohatost a mnohotvárnost života. A nám nezbyvá, než se před ním sklonit a žasnout jak to může tak nádherně fungovat.

Jak rozumět větám z oponentních posudků?

Jednotlivé profesní obory si postupně vypracují i svůj specifický jazyk, často určitou formu *newspeaku*. Nejinak je tomu i u obhajob a oponentních posudků. Nedávno jste promovali? Následující řádky vám pomohou osvětlit, co vám chtěl oponent vlastně říci:

Oceňuji systematicklost a důslednost – *hloupý, ale snaživý*.

Literární rešerše není zcela vyčerpávající – *nečetl moji práci*.

Třetí kapitola se mi jeví poněkud nekonzistentně – *nemám tušení, o čem tam mluvím*.

Experimentální výsledky vysvětluje velmi netradičně – *jinak, než já*.

Daná práce posunuje horizonty oboru – *potvrdil moje výsledky a hypotézy*.

Teoretický rozbor je velmi originální – *ignoruje dosavadní stupeň poznání, míří do slepé uličky*.

Z daného tématu se mu nepodařilo vytěžit maximum – *odflákl to*.

Dané téma vytěžil beze zbytku – *u tak špatně zvoleného tématu neměl moc šancí*.

Dosáhl neortodoxních experimentálních výsledků – *jiní to naměřili jinak*.

Zajímavé téma vytěžil s invencí – *měl prostě štěstí*.

V práci důsledně navazuje na metodiku prof. Kočandrleho – *víc do zadku už mu lézt nemohl*.

Před zadaným tématem nekapituloval – *na to, jak slabé téma mu školitel zadal to mohlo dopadnout hůře*.

V práci jsem narazil na několik formálních chyb – *neumí ani gramatiku*.

Rozsah experimentů je opravdu impozantní – *na to kolik toho naměřil, zas tak moc nezjistil*.

Charakter diskuse neodpovídá šíři získaného experimentálního materiálu – *ani sám nerozumí tomu, co naměřil*.

Diskuse výsledků by si zasloužila širší rámec – *spoustu faktorů prostě pominul*.

Splnil požadavky kladené na tento typ prací – *prolezl tak, tak*.

Téma si zaslouží, aby v něm bylo pokračováno – *někdo by to měl po něm dodělat*.

Nejlevnější hlavní města světa

V úvahu se vzala průměrná cena za jednu noc ve čtyřhvězdičkovém hotelu, cena za osm kilometrů jízdy taxikem, cena velké sýrové pizzy a suchého martini. Ceny jsou v USD.

Destinace	Hotel	Taxi	Celkem
Bangkok, Thajsko	85,71	2,49	111,99
Peking, Čína	97,99	4,02	120,12
Šarm-aš-Šajch, Egypt	103,96	3,36	128,24
Kuala Lumpur, Malaj.	105,77	3,33	134,01
Sofie, Bulharsko	114,35	3,88	135,66
Budapešť, Maďarsko	117,24	11,71	143,40
Auckland, N. Zéland	102,36	22,91	147,13
Marakeš, Maroko	120,13	2,52	147,71
Varšava, Polsko	116,81	10,57	148,48
Dubaj, SAE	128,44	5,17	154,31
Macau, Macao	131,38	5,24	156,31
Praha, ČR	143,83	13,07	176,13

Nejhorší je to v Paříži. Převzato z:

http://cestovani.idnes.cz/foto.aspx?foto1=MBB3cec03_zebr.jpg

A slovo závěrem

Memento !

"Demokracie nemůže existovat jako permanentní forma vlád. Demokracie může trvat pouze tak dlouho, nežli voliči zjistí, že si mohou dovolit odhlasovat velkorysé výhody na účet státní pokladny. Od této chvíle hlasuje většina vždy pro ty kandidáty, kteří jí slibují nejvíce požitků z veřejných financí. Proto demokracie vždy zkolabuje kvůli nedostatku finanční odpovědnosti. Průměrná doba trvání vrcholu velkých světových civilizací byla přibližně dvě století a všechny postupně procházely těmito stádii: od otroctví k víře, od víry k odvaze, od odvahy ke svobodě, od svobody k hojnosti, od hojnosti k sobectví, od sobectví k sebeuspokojení, od sebeuspokojení k apatii, od apatie k závislosti, od závislosti zpět k otroctví."

Sir Alex Fraser Tytler (1747- 1813), skotský právník a historik.

"Demokracie je, když dva vlci a jedno jehně hlasují, co bude k večeři. Svoboda je, když se dobře ozbrojené jehně odmítá podvolit nebo o večeři hlasovat."

Benjamin Franklin (1706 – 1790)